Rocznik
Instytutu Europy
Środkowo-Wschodniej
Rok (3) 2005

Ołeksandr Baran
Chmielnicki

Rękopis Lwa Kiszki: struktura i treść źródła. Z dziejów bazyliańskiej historiografii przełomu XVII i XVIII wieku

Rękopis Lwa Kiszki[1] to pamiątka dostatecznie znana w środowisku historyków. W ostatnim czasie dosyć często trafiał w pole widzenia badaczy i wywoływał wciąż większe zainteresowanie: podejmowano próby publikacji odrębnych jego części[2], wykorzystywano go także przy innych badaniach, na przykład na stopnie naukowe[3].

To zainteresowanie nie może dziwić, ponieważ przez długi czas – od lat trzydziestych do połowy dziewięćdziesiątych XX wieku – źródło to uważano za stracone[4]. Niezależnie od zainteresowania tym rękopisem na obecnym etapie badań, do dzisiaj nie opublikowano opisu jego struktury oraz zawar-

---

[1] Lew Kiszka (1668-1728). W latach 1714-1728 metropolita Cerkwi unickiej w Rzeczypospolitej. Od 1703 roku protoarchimandryta Zakonu Św. Bazylego Wielkiego. Autor wielu prac z historii Cerkwi i cerkiewnego prawa. *Енциклопедія українознавства*, Львів 1994, т. 3, s. 1036.

[2] Л. Войтович, *Удільні князівства Рюриковичів і Гедиміновичів у XII–XVI ст. Історико-генеалогічне дослідження*, Львів 1996, s. 124-126; tenże, *Князівські династії Східної Європи (кінець IX – початок XVI ст.). Склад, суспільна і політична роль. Історико-генеалогічне дослідження*, Львів 2000, s. 39-41. Badacz ten opublikował fragment chełmskiego pomianyka korzystając z tekstu zawartego w rękopisie Lwa Kiszki.

[3] В. Кметь, *Львівська єпархія у XVI – на початку XVII століття. Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук*, Львів 2001, s. 4.

artykuł

tości. Aktualne pozostają studia z połowy XIX – początku XX wieku, kiedy to historyczne źródłoznawstwo tak naprawdę dopiero się kształtowało. Niektóre z tych badań, w których autorzy analizowali strukturę rękopisu Lwa Kiszki, nie są wydane do dziś. Stąd też opublikowanie opisu struktury oraz zawartości tego zabytku jest aktualne i na czasie, ponieważ pomoże uściślić jego identyfikację, a także da możliwość zaznajomienia się z zawartością źródła szerszemu gronu badaczy.

Obecnie znane są cztery cząstkowe opisy struktury rękopisu Lwa Kiszki, z których trzy zostały opublikowane. I tylko jeden z nich (w dodatku niepublikowany) w pełni opisuje źródło.

Historycznie pierwszy był opis zabytku dokonany przez przemyskiego kryłoszanina, Antona Dobrjanskiego, w ramach szerszego opisu rękopisów biblioteki przemyskiego kryłosu. Rękopis składa się z siedmiu części, ale badacz ten wspomniał tylko o sześciu. Podał dosyć pobieżny ogląd źródła. Zwrócił uwagę na język niektórych części, krótko scharakteryzował ich treść oraz dodał swoje komentarze. Ciekawe jest, że A. Dobrjanskij, inaczej niż późniejsza historiografia, w żadnym razie nie wiązał zabytku z imieniem Lwa Kiszki[5].

Mniej więcej w tym samym okresie na rękopis zwróciło uwagę dwóch znanych lwowskich badaczy XIX wieku – August Bielowski i Anton Petruszewicz. To właśnie oni pierwsi przypisali autorstwo rękopisu Lwu Kiszce. A. Bielowski w ramach swego projektu „Monumenta Poloniae Historica" zwrócił uwagę na „Kronikę Nestora" i jego kontynuatorów, których spiski tworzą odpowiednio drugą i trzecią część rękopisu. W latach 1850-1851 na zamówienie uczonego zostały one skopiowane. Miał on zamiar je opublikować, jednakże ostatecznie do tego nie doszło. Do tych części rękopisu Bielowski napisał niewielki komentarz, w którym podał pobieżny opis struktury oraz treści całego zabytku[6].

Rękopis najbardziej rozsławił oraz mocno powiązał z postacią Lwa Kiszki Anton Petruszewicz. Szeroko wykorzystał go w swojej *Сводной Галицко-русской лѣтописи*, publikując tam wiele jego fragmentów[7]. Jednakże, jak można przypuszczać, uczony wykorzystał ten rękopis pierwszy raz w pracy z 1853 roku, poświęconej historii przemyskiej eparchii[8]. W tej publikacji dosyć przypadkowo uzasadnia identyfikację źródła jako rękopisu Kiszki oraz krótko je charakteryzuje. Jednakże ani w tej, ani w innych swych pracach Petruszewicz nigdy nie podał dokładniejszego opisu ani struktury rękopisu.

---

[4] Л. Войтович, *Князівські династії*, s. 39.

[5] А. Добрянскій, *Вѣдомость историческая о мѣстѣ Перемышли и окрузѣ тогоже имени. „Sparsaque matris collige membra tuae"*, „Перемышлянинъ на рокъ 1852", Перемышль 1852, s. 101-109.

[6] *Annales S. Nestoris. Przekład polski z wieku XVII. Lwa Kiszki*, Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника. Відділ рукописів (dalej: ЛНБ. Рукоп.), Фонд 5 (zespół Ossolińskich) опис 1, справа III 2110, k. 1.

[7] А. Петрушевичъ, *Сводная Галицко-Русская лѣтопись съ 1600 по 1700 годъ*, Львовъ 1874. Por. także inne tomy z tej serii.

[8] „Галицкій историческій сборникъ издаваемый обществом Галицко-русскою Матицею", Львовъ 1856, s. 146-147.

Także niepełna jest charakterystyka o. Jozafata Skrutenia, który badał rękopis w latach dwudziestych XX wieku. Publikując życiorysy ojców bazylianów z rękopisu Lwa Kiszki, skoncentrował swą uwagę na tej jego części. W części wstępnej swego artykułu poddał zabytek gruntownej źródłoznawczej krytyce. Niemniej jednak nie zrobił dokładnego opisu jego struktury oraz treści[9].

Jedyny pełny opis, jednakże bardzo lakoniczny, wykonany został przez lwowskiego historyka z pierwszej połowy XX wieku, Iwana Szendryka. Na dwóch i pół strony maszynopisu Szendryk podał ścisłą charakterystykę wszystkich części rękopisu, zwracając uwagę na stan zachowania tekstu, języki, gdzieniegdzie krótko streszczając treść tych czy innych części[10].

Biorąc to wszystko pod uwagę, w artykule tym stawiam sobie za cel podanie dokładnego źródłoznawczego opisu rękopisu Lwa Kiszki, scharakteryzowanie jego struktury oraz treści, a także wyznaczenie czasu powstania źródła oraz kolejność powstania poszczególnych części.

Rękopiśmienny zbiór, znany jako „Rękopis Lwa Kiszki" (dalej: Rękopis) przechowywany jest w Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym we Lwowie (dalej: CPAHL), w zespole 201 (Greckokatolicki Metropolitarny Konsystorz we Lwowie, opis 4 b, sprawa 413, s. 1-779). Jest to wielki, obszerny poszyt (około 400 arkuszy) formatu *in folio*, 21x35 cm, oprawiony w kartonową okładzinę, obciągniętą pasiastą tkaniną koloru jasno- i ciemnozielonego.

Sporządzenie oprawy można odnieść do drugiej połowy (końca?) XIX wieku[11]. Na kartce naklejonej na pierwszej stronie okładki widnieje napis: „M. S. Catal. p. 24. N. 7. Левъ Кишка"[12]. Napis ten został powtórzony na grzbiecie oprawy. W naszych czasach (druga połowa XX w.) do jednostki tej dodano kartonową okładkę, na której jest napis: „Центральний державний історичний архів України у Львові. Фонд. № 201 (Греко-католицька митрополича консисторія, м. Львів). Опис. 4 б. Справа. 413 (Рукопис митрополита Льва Кишки) перша пол. XVIII ст. (+1728 р.) на 779 стор.".

Na początku Rękopisu wszyto cztery ochronne arkusze. Na pierwszym z nich umieszczono napis: „M. I. catal. pag. 24. N 7. Рукописъ б. п. Льва Кишки Еппѣа Луцкого

---

[9] Й. Скрутень, *Життєписи Василіян (Виїмок з рукописного збірника митр. Льва Кишки)*, „Записки чина св. Василія Великого", Жовква 1924, т. I, вип. 1, s. 104-130.

[10] І. Шендрик, *Рукопис митр. Л. Кишки (Інформація)*, Центральний державний історичний архів у Львові (dalej: ЦДІА, м. Львів), фонд 201, опис 4 б, справа 2866, k. 1-3.

[11] Według stanu na 1924 rok, jak świadczy o. J. Skruteń, ta oprawa już istniała (Й. Скрутень, *Життєписи Василіян*, s. 104-130). Na ile można przypuszczać, oprawa ta istniała już w 1900 roku, bowiem na odwrocie trzeciego arkusza ochronnego Rękopisu, który razem z innymi był wszyty razem z oprawą, jest zapis ołówkiem księdza Mirona Podolińskiego o okolicznościach spalenia się części Rękopisu. Na stronie 162 jest kolejny zapis ks. Podolińskiego następującej treści: „2 do od swiaszczenika ma brać sześć groszy, czyia sedmica, assystuyący zaś po groszu (вписавъ Подолінскій 1900)". ЦДІА, м. Львів, фонд 201, опис 4 б, справа 413, s. 162. Biorąc pod uwagę fakt, że ks. Podoliński dowiedział się o okolicznościach spalenia się Rękopisu już w 1890 roku (o czym świadczy tekst jego notki), można przypuszczać, że istniejącą do dzisiaj oprawę Rękopis otrzymał w latach 1890-1900.

[12] ЦДІА, м. Львів, фонд 201, опис 4 б, справа 413. Pierwsza strona okładki.

пôзнѣше Митрополита +1728. Содержитъ 1) Географічно-исторични витяги, що вôдносяться до исторіи Руси з 1) Геродота, 2) Плїнїй, 3) Авр. Ортелїй 3) Баронїй, tc. 2) Лѣтописъ Нестора въ польскімъ языцѣ. 3) Исторію рускои Церкви въ латинскомъ и польск. Языцѣ"[13].

Na odwrocie trzeciego ochronnego arkusza mieści się napis, który odsłania perypetie dziejów Rękopisu: „Въ р. 1890 мовивъ мьнѣ о. Юстин Желеховскиї бувший Капеляръ Еппѣа Снѣгурского, що рукопис той надпалився случайно, Коли б. п. Іоанъ Лавровскиі вийшовъ на хвилю зъ мешканя, а въгорі свѣчку на вöкнѣ при Книжцѣ той котру звернуто – зъ приводу того нещасного случаю б. п. Лавровскій бувъ хорий Кölка дней. М. Подолинскиі Парохъ Катедралъниі"[14].

Rękopis, jak wcześniej powiedziano, składa się z siedmiu części.

Część pierwsza

Część pierwsza zawiera 27 nienumerowanych arkuszy. Ponumerowany jest tylko arkusz 10. i 20., przy czym arkusz 10. został ponumerowany jako 11. Numery zrobione zostały w górnym prawym kącie strony jasnym brązowym atramentem, jakim jest napisany i tekst podstawowy. Sam tekst tej części Rękopisu napisany jest jednym charakterem pisma (pismo nr 1). Wtrętów, napisanych innym charakterem pisma, w tej części nie ma. Na pierwszej stronie pierwszego arkusza postawiono odcisk ekslibrisu (krągłej formy) Iwana Ławrowskiego (wszechwidzące oko w trójkącie, w otoku napis: „EXLIBR. JOAN LAWROWSKI ARCHIDECP"). Językiem tej części jest łacina. Część ta nie jest tworem jednolitym [skończonym], ale zawiera w sobie nagromadzenie różnych zapisów. Tekst tej części jest czytelny, gdzieniegdzie jednakże z powodu starości strony są częściowo podniszczone i tam tekst został utracony. Format arkuszy *in folio*, 21x35 cm. Materiałem, na którym został napisany tekst, jest papier. W tej części występuje sześć typów filigranów.

Typ 1. (ark. 3) – monogram jezuicki. Litery „IHS" – od litery „H" wykreślono biegnącą do góry nóżkę, zwieńczoną koroną.

Typ 2. (ark. 12) – ryba zwrócona głową w lewo, w wieńcu wawrzynowym złożonym z dwóch symetrycznych gałązek, zwieńczonym wysoko zamkniętą koroną. W znanych mi publikacjach o filigranach nie udało się znaleźć odpowiedników do tych typów znaków wodnych.

Typ 3. (ark. 14, 15) – monogram jezuicki. Litery „IHS" – od litery „H" wykreślono biegnącą do góry nóżkę, zwieńczoną koroną. Typ ten podobny jest do zaznaczonego w zbiorze wzorców filigranów E. Lauceviciusa pod numerem 3190, który odnosił on do lat 1697, 1699 i 1706[15].

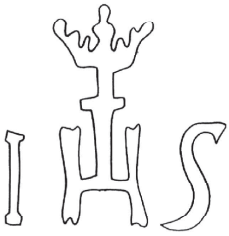

Typ 3.

[13] Tamże, pierwszy arkusz ochronny.
[14] Tamże, strona zwrotna trzeciego arkusza ochronnego.

Typ 4. (ark. 20) – ryba zwrócona głową w lewo, w wieńcu wawrzynowym złożonym z dwóch symetrycznych gałązek, zwieńczonym wysoko zamkniętą koroną. Typ podobny do zaznaczonego u Lauceviciusa pod numerem 4159 (1698 r.)[16].

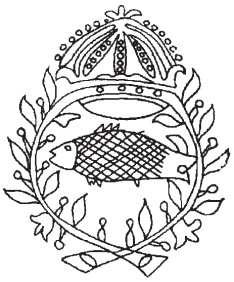

Typ 4.

Typ 5. (ark. 22) – mały dwugłowy orzeł z koroną, z umieszczonym na piersiach sercem. Typ podobny do zaznaczonego u Lauceviciusa pod numerem 429 (1704 r.)[17].

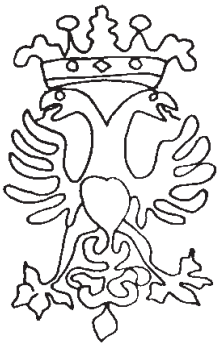

Typ 5.

Typ 6. (ark. 25) – ryba zwrócona głową w lewo, w wieńcu wawrzynowym złożonym z dwóch symetrycznych gałązek, zwieńczonym wysoko zamkniętą koroną. W znanych mi publikacjach o filigranach nie udało się znaleźć odpowiednika do tego typu znaków wodnych.

Tekst w tej części Rękopisu pisany jest w dwóch kolumnach. Jak można przypuszczać, zapisując stronę, składano ją wpół. Na arkuszach 1-10, 13-17, 21-23 oraz 26-27 zapełnione są obie kolumny z obu boków arkusza. Na arkuszach 11-12, 18-20 oraz 25 zapełnione są kolumny bliższe do zszycia. Na arkuszach 22 i 23 część tekstu jest przekreślona, a na arkuszu 24 zapełnione jest około ¼ kolumny bliższej do oprawy.

Treścią pierwszej części Rękopisu są krótkie napisane po łacinie streszczenia zapożyczonych od antycznych autorów цшфвщьщсш z historii terenów Europy Środkowo-Wschodniej, częściowo także ich biografii oraz innych tematycznych opowieści. Streszczenia skonstruowano jako niewielkie komunikaty, w których na początku podany jest podkreślony nagłówek (imię autora lub nazwa tematu), a dalej zaś sam tekst. Treść tej części przedstawia się następująco.

Tabela 1. Zawartość pierwszej części Rękopisu Lwa Kiszki

Arkusz	Tytuł nagłówka	Arkusz	Tytuł nagłówka
ark. 1	Tekst bez początku	ark. 13v-14v	Gotthi in Hyspania;
ark. 1v-2	C. Plinius;	ark. 14v-16	Geneoradus;
ark. 2-4	Abrahamius Artellius;	ark. 16	Reger Vandalis in Africa;
ark. 4	Patriarhi Constantinopoliani Ex Codphenebrando Pon. Conulium Horentium;	ark. 16-16v	Reger Fraxiae Gothi;

[15] E. Laucevicius, *Popierius Lietuvoje XV–XVIII a.*, Vilnius 1967, s. 218; Є. Laucevicius, *Popierius Lietuvoje XV-XVIII a. Atlasas*, Vilnius 1967, s. 444.

[16] Tenże, *Popierius*, s. 231; tenże, *Atlasas*, s. 552.

[17] Tenże, *Popierius*, s. 180; tenże, *Atlasas*, s. 98.

ark. 4-4v	Baronius;	ark. 16v	Joannes Lampadius;
ark. 5	Propernius Aurelius Nauta;	ark. 17	Theodoritus;
ark. 5-5v	L. Curnius;	ark. 17	Joachymus Camerarius;
ark. 5v-6	Claudianus;	ark. 17	Euagrius;
ark. 6-6v	Joannes Aubanus Boheniq;	ark. 17v	Sozomenus;
ark. 6v	Polybius;	ark. 18	Socrates Scholasticus;
ark. 6v-8v	Hauius Josephus;	ark. 18v	Eusebius Paephylius Caesarien;
ark. 8v	Pausanius Accurati Epimelectas;	ark. 17v-19	Ruttinuae;
ark. 9	Herodianus Hraecus;	ark. 19-19v	Philo[nius];
ark. 9	Hauius Vegetius Renatus;	ark. 19v	Manethon;
ark. 9	Sextus Julius Frontius;	ark. 19v-20	Metasthenes;
ark. 9	Francolssius Horcomius;	ark. 20v	Berosus;
ark. 9-9v	Godescalcus Steuechius;	ark. 21v	Alexander ab Alexandra;
ark. 9v	Justus Lyphius;	ark. 22	Scythae;
ark. 9v	Alianus Hraecus;	ark. 23v	Same Rada;
ark. 10	Atheas;	ark. 23v	Basiliae Pusaniae;
ark. 10	Getae;	ark. 25	Ex AlySexcepta;
ark. 10	Mithridates Ponti Rex;	ark. 25v	Socrates;
ark. 10v	Scythae;	ark. 26	Scyles;
ark. 10v	De Scythis e[t] Sarmatis;	ark. 26	Ariantes Rex ad Sucfrank;
ark. 10v	Rex Tanaus;	ark. 26	Sarmatae;
ark. 10v	Tamijnis Regina;	ark. 26v	Dy Scythan e[t] Mares;
ark. 10v	Hinos e[t] Scolonitus;	ark. 26v	Rex Saulius;
ark. 10v	Sagillus;	ark. 27	Origo Scytharum;
ark. 10v	Jancyres;	ark. 27	Alia Opinio de dem et Steridcti;
ark. 11	Finis Agressipi;	ark. 27v	Hereti;
ark. 11v	Agressipus;	ark. 27v	Moschi;
ark. 12	Joa. Baptista Egnatius Venetus;	ark. 27v	Herodotus.
ark. 12v	Caius Suetonius Franguillus;		
ark. 13	Mathaeus Praetorius;		
ark. 13	Seneca;		
ark. 13v	Luctatius Sraematicus;		
ark. 13v	Epitome Dionis Authore Joae Xyphylino;		

Część druga

Część druga Rękopisu zawiera 65 arkuszy. Każda strona jest numerowana – od s. 1 do s. 130. Numery postawione są w górnym prawym kącie strony: od 1 do 40 – zwykłym szarym ołówkiem, dalej – czarnym atramentem. Tekst napisany jest jednym charakterem pisma – tym samym, co i tekst poprzedniej części (pismo nr 1). Na s. 6, 10, 23, 74-77, 88-90, 99 oraz 109, mieszczą się notatki przepisującego tekst podstawowy. Wykonane są atramentem, z treści ich wynika, że są rozszerzeniem informacji odpowiednich miejsc tekstu podstawowego, obok których zostały umieszczone. Na s. 5, 22 i 41 notatki wykonane są zwykłym ołówkiem. Pozostawił je, na ile można przypuszczać, badacz (badacze) pracujący z tekstem. Na s. 91 odciśnięty jest exlibris I. Ławrowskiego. Językiem tej części dokumentu jest polski, z niewielkimi łacińskimi wtrętami. Wszystkie strony zachowały się, odczytanie tekstu nie sprawia żadnych trudności. Format arkuszy *in folio*, 21x35 cm.

Tekst pisany jest na papierze. W części tej występuje tylko jeden typ filigranu (typ 7.). Przedstawia on litery „CM" wpisane w pole zakończone u dołu trójliściem (przypomina odwrócony kwiat tulipana), z lekko odchylonymi w bok elementami tarczy heraldycznej. Całość zwieńczona jest koroną. W znanych zbiorach fligranów nie udało się odnaleźć jego odpowiednika. Filigran ten jest na arkuszach: 1, 5, 9, 15, 19, 21, 23, 27, 33, 35, 41, 43, 51, 53, 57, 59, 63, 67, 71, 75, 79, 83, 87, 91, 95, 99, 103, 109, 113, 117, 119, 123.

Typ 7.

Tekst umieszczony jest w dwóch kolmnach. Strona przy pisaniu zginana była wpół, tekst zaś pisany był na lewej kolumnie arkusza, jednakże na stronach: 6, 10, 23, 74, 75, 76, 77, 88, 89, 90, 99, 109 notatki zapisane są też na kolumnie prawej. Tekst tej części zawiera historię rządów niektórych ruskich książąt. Daty wydarzeń umieszczone są jako notki na polach obok odpowiednich wydarzeń.

Ta część Rękopisu ma tytuł „Annales Nestora". Jak wcześniej wspomniano, kończy się na stronie 130, chociaż w dotychczasowych opracowaniach przyjęto wskazywać na stronę 125. Tak uważali: A. Dobrjanskij, A. Bielowski, A. Petruszewicz oraz I. Szendryk. Powodem tego były liczne niezapełnione miejsca na stronach 125-130[18]. Tak więc strony 126, 128 i 129 są niezapisane, na stronie 127 znajduje się tylko niewielki tekst dotyczący Lwa Daniłowicza, a na stronie 130 są dwa zapisy dotyczące lat 1237 i 1466. Należy zwrócić uwagę, że teksty te pisane są jako wpisy na lewej kolumnie arkusza, a nie jak tekst nastepnej, trzeciej części Rękopisu, pisanej nie kolumnami, a na całości strony. Dlatego też daje to, moim zdaniem, podstawy do wiązania zapisów ze stron 126-130 z częścią drugą.

---

[18] А. Добрянскій, *Вѣдомость*, s. 104; *Annales S. Nestoris*, k. 1; „Галицкій историческій сборникъ", s. 146; І. Шендрик, *Рукопис*, k. 1.

Tabela 2. Treść drugiej części Rękopisu Lwa Kiszki

Strona	Temat nagłówka	Lata powiązane z tematycznym rozdziałem
s. 1	Annales S. Nestoris	
s. 1	Chrest od S. Andrzeia	
s. 2	Kiy. Szczek. Choriv. Libeda	
s. 2	Diuisio Imperiÿ	
s. 3	Pohibossa Obrÿ	
s. 3	Radym. Wiatok	
s. 3	Altera Diuisio Imperiy	
s. 4	Primordiu[m] Hystoriae Nestoris	
s. 4	Confusum Imperium	845, 847, 848
s. 5	Ruryk, Syneus, Truwor	850, 856
s. 6	Dyr. Askoad	854, 857, 867
s. 6	Olegus	870, 871, 872, 873, 886, 890, 891
s. 7	Olegus et Igor	895, 899, 900
s. 8	Igor Solus	901, 902, 903, 908, 917, 922, 929, 930, 931, 932, 933
s. 11	Swiatoslaus cum Olga	934, 935, 943, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960
s. 14	Jaropolcus	961, 963, 965
s. 15	Włodzimierz	968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 979, 980, 981, 984, 985, 988, 989, 991, 999, 1002
s. 21	Swiatopołkus	1003
s. 22	Jaroslaus	1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1014, 1015, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1053, 1055, 1038, 1040, 1041, 1042
s. 26	Izaslaus	1043, 1045, 1047, 1048, 1049, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 10059, 1057, 1058, 1059, 1060
s. 30	Swiatoslaus	1061, 1062, 1063, 1064
s. 32	Izaslaus denuo	1065, 1066
s. 33	Wsewolodus	1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081
s. 35	Swiatopolcus	1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087
s. 44	Multa desunt hozaurem haber[que]	1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101
s. 48	Vladimirus Monomach[ae]	1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1113, 1114
s. 51	Mscislaus	1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120
s. 52	Jaropołcus	1121, 1122, 1123, 1124, 1127
s. 53	Wsewołodus	1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134

s. 59	Izaslaus	1135, 1136, 1137
s. 70	Diurdius alias Georgius	1138
s. 73	Izaslaus denuo	
s. 74	Wiaczeslaus cu[m] Izaslao	1140, 1140
s. 77	Hic desunt multa	1141, 1142, 1139, 1142
s. 80	Roscislaus	
s. 81	Izaslaus	1143
s. 82	Dziurdzius alias Geogie denuo	1144, 1145, 1146
s. 84	Izaslaus Denuo	1147
s. 88	Roscislaus denuo	1148, 1149
s. 90	Hic Multa desunt	1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1155, 1157
s. 93	Mscislaus	1158, 1159
s. 96	Hlebus Dviurdzieuicius	1160, 1161, 1162
s. 100	Romanus Roscislauides	
s. 101	Ruricus Roscilauides	
s. 102	Jaroslaus Izaslauides	1063
s. 103	Romanus Roscislauides denuo	1164, 1165
s. 107	Swiatosłaus Wsewłodites	1166, 1168
s. 108	Ruricus Roscislauide denuo	
s. 109	Swiatoslaus Wsewłodoieses denuo	1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1180, 1181, 1182
s. 120	Ruricus Roscislauides tertio	1183, 1184, 1185, 1186
s. 127	Lew Daniłowicz	1301
s. 130		1233
s. 130		1460

Część trzecia

Część trzecia Rękopisu obejmuje 96 arkuszy. Numeracja tej części jest kontynuacją numeracji poprzedniej, drugiej części. Wszystkie arkusze są ponumerowane z obu stron, począwszy od 131, po 226. Numery postawione są w górnym prawym rogu strony czarnym atramentem. Oprócz tej numeracji, w tej części Rękopisu występuje jeszcze inna numeracja – na stronach 171, 189 i 207 w górnym prawym rogu postawiono brązowym atramentem numery – odpowiednio 39, 41 i 40. Tekst tej części napisany jest tym samym charakterem pisma, co i dwie poprzednie (pismo nr 1). Językiem tej części jest łacina. Wszystkie jej strony zachowały się, tekst jest w pełni czytelny. Format *in folio*, 21x35 cm. Materiałem piśmienniczym jest papier. W części tej występuje pięć typów filigranów.

Typ 8. (s. 131, 151, 159, 197, 215 i 219) – podkowa wpisana w tarczę heraldyczną, zwieńczoną koroną. W znanych zbiorach filigranów nie udało się odnaleźć odpowiedniego do tego typu znaku wodnego.

Typ 9.

Typ 9. (s. 147, 163, 165, 185, 201 i 205) – podkowa zwieńczona krzyżem, umieszczona w górnej części nieregularnego koła, obramowanego w dole dwiema symetrycznymi, stylizowanymi gałązkami. Typ ten podobny jest do zaznaczonego przez Lauceviciusa pod numerem 1097, jaki odnosi on do 1716 roku[19].

Typ 10. (s. 175, 179 i 181) – ryba zwrócona głową w lewo, w kole utworzonym przez lecące ptaki, zgrupowane w sekwencje po trzy, oddzielone od siebie kilkupłatkowymi rozwiniętymi kwiatami, z literami „C" i „E" w dole oraz kwiatem u góry. Typ u Lauceviciusa pod numerem 4141, odnoszony do lat 1701, 1702, 1705 oraz 1708[20].

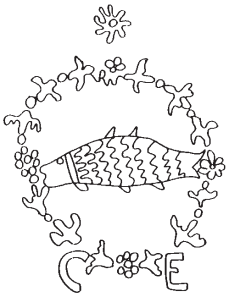

Typ 10.

Typ 11. (s. 187, 191, 211 i 213) – wielki dwugłowy orzeł z sercem na piersiach. W znanych zbiorach filigranów nie udało się odnaleźć odpowiedniego do tego typu znaku wodnego.

Typ 12,

Typ 12. (s. 189, 193, 207 i 209) – litery „WS". W znanych zbiorach filigranów nie udało się odnaleźć odpowiedniego do tego typu znaku wodnego.

Odmiennie od części poprzednich, w tej tekst zapisywany jest na pełnej stronie z obu stron arkusza. W tekście jest dużo miejsc niezapełnionych. Tok zapisu oparty jest na systemie rocznym, np. „Annus 1569". Treść tej części poświęcona jest różnym wydarzeniom z historii Rusi, Litwy i Polski odpowiedniego okresu. W tej części Rękopisu zawarte są wydarzenia z wymienionych poniżej lat.

Tabela 3. Treść trzeciej części Rękopisu Lwa Kiszki

Strona	Rok, z którym powiązane są wydarzenia poruszane na odpowiedniej stronie
s. 131	1469, 1333, 1413
s. 132	1498, 6800
s. 133	1501
s. 134	6500 (1032)
s. 135	6809 (1301), 6994, 7014 (1506), 7015, 7019 (1511), 7026, 7028 (1523)
s. 136	Pusta strona.
s. 137	1509
s. 138	Pusta strona.

[19] Tenże, *Popierius*, s. 189; tenże, *Atlasas*, s. 172.
[20] Tenże, *Popierius*, s. 231; tenże, *Atlasas*, s. 547.

s. 139	1518
s. 140-141	Pusta strona.
s. 142	1520, 1521
s. 143	1522
s. 144	1528
s. 145	1569, 1558
s. 146	1576
s. 147	1578
s. 148	1591
s. 149	1531
s. 150	1476
s. 151	1533
s. 152	1535
s. 153-155	Pusta strona.
s. 156	1530
s. 157	1540
s. 158	Pusta strona.
s. 159	1543, 1544, 1545
s. 160	Pusta strona.
s. 161	1548
s. 162	1549. Na stronie jest notatka, zrobiona szarym ołówkiem: „2 do od swiaszczenika ma brać sześć groszy, czyia sedmica, assystuyący zaś po groszu (вписавъ Подолінскій 1900)”.
s. 163	1552, 1553
s. 164	1555
s. 165	1557, 1558
s. 166	1560
s. 167	1561, 1562
s. 168	Pusta strona.
s. 169	1565, 1566. Zaznaczono tylko lata. Tekstu brak.
s. 170	1568
s. 171	1659. Na tej stronie postawiono jeszcze jedną numerację – „39”.
s. 172	1664, 1667
s. 173	1676, 1648, 1679, 1669
s. 174	1653
s. 175	1704
s. 176-179	Kontynuacja tekstu z roku 1704 rozpoczętego na s. 175.
s. 180	1692, 1693, 1666
s. 181	1705

s. 182	1650
s. 183	1661, 1662
s. 184-185	Pusta strona.
s. 186	1668, 1669
s. 187	1689
s. 188	1690, 1691, 1695
s. 189	1681, 1682. Na tej stronie postawiono jeszcze jeden numer – „41”.
s. 190	1683, 1684
s. 191	1685, 1686
s. 192	1687. Roczna data przekreślona.
s. 193	1685, 1686
s. 194	1687, 1688
s. 195	1693, 1694
s. 196	1695
s. 197	1696, 1697. Przy dacie „1696” brak tesktu.
s. 198	1696
s. 199	1650
s. 200	1652, 1653
s. 201	1654, 1655
s. 202	1656
s. 203	1656
s. 204	1657
s. 205	1658
s. 206	Pusta strona.
s. 207	1650, 1652, 1650. Na tej stronie jeszcze jeden numer – „40”.
s. 208	1655, 1656, 1654
s. 209	1663, 1664
s. 210	1665, 1666
s. 211	1667, 1668
s. 212	1669, 1672, 1670, 1674, 1675, 1674
s. 213	1671, 1672, 1672, 1676, 1677
s. 214	1680, 1678, 1676, 1678, 1679, 1676, 1660, 1681
s. 215	1696, 1697
s. 216	1698, 1699, 1700
s. 217	1700, 1701
s. 218	1702, 1703
s. 219	1704, 1705
s. 220	1706, 1707

s. 221	1708, 1709
s. 222	1710, 1711
s. 223	1712, 1713
s. 224	1714, 1715
s. 225	1716, 1717, 1718
s. 226	Pusta strona.

Część czwarta

Część czwarta Rękopisu zajmuje 6 oddzielnie zszytych arkuszy *in quarto*, 17x20 cm (3 arkusze formatu *in folio*, zgięte wpół), włożonych w poszyt. Część ta ponumerowana jest ogólną numeracją od s. 227 do s. 238. Wszystkie arkusze ponumerowane są z obu stron w górnym prawym rogu. Tekst napisany jest innym charakterem pisma niż poprzednie trzy części (pismo nr 2). Językiem tej części jest polski z wtrętami łacińskimi. Zachowany tekst nie ma początku i końca. Zapewne jest to część większej całości, niestety, niezachowanej. Materiałem piśmienniczym jest tu papier. W centrum arkusza *in folio*, oznaczonym numerami stron 230-231 oraz 235-236, znajduje się jakiś znak wodny, ale z powodu bardzo złej jego czytelności niemożliwe jest ustalenie jego kształtu (typ 13.).

Tekst tej części zajmuje całą stronę z obydwu boków arkusza, nie ma też w nim żadnych przerw. Sądząc z zawartości, jest to tekst dotyczący unii brzeskiej 1596 roku, jednakże z powodu jego fragmentaryczności nie można go zidentyfikować dokładniej. I. Szendryk proponował taką jego charakterystykę: „jest to fragment mów o charakterze polemicznym, jedna bez początku, druga bez końca, a może i kilka kartek trzeciej. W jednej z nich często występuje imię Hipacego Pocieja i 1596 rok. Możliwe, że te kartki należą do oryginału pracy Lwa Kiszki o Hipacym Pocieju *Kazania i Homilie Męża Bożego niesmiertelney sławy i pamięci Hypacyusza Pocieja*..., wydanej w Supraślu w 1714 roku”[21].

Część piąta

Część piąta Rękopisu zawiera 123 arkusze. Numeracja jest kontynuacją tej zaczętej w części drugiej i obejmuje strony od 239 do 486. Numery postawione są czarnym atramentem, w górnym prawym rogu strony. Oprócz tej numeracji, w dolnej części Rękopisu jest jeszcze inna – paralelnie z już wspomnianą numeracją ponumerowana jest także każda co dwunasta strona (każdy szósty arkusz). Numery także umieszczone są w prawym górnym rogu strony.

[21] I. Шендрик, *Рукопис*, k. 1-2.

Tabela 4. Numeracja piątej części Rękopisu Lwa Kiszki

Kolejna numeracja	Równoległa numeracja	Kolejna numeracja	Równoległa numeracja	Kolejna numeracja	Równoległa numeracja
s. 249	s. 2	s. 331	s. 9	s. 415	s. 16
s. 261	s. 3	s. 343	s. 10	s. 423	s. 17
s. 273	s. 4	s. 355	s. 11	s. 439	s. 18
s. 285	s. 5	s. 367	s. 12	s. 447	s. 19
s. 297	s. 6	s. 379	s. 13	s. 459	s. 20
s. 309	s. 7	s. 391	s. 14	s. 471	s. 21
s. 319	s. 8	s. 403	s. 15	s. 483	s. 22

Tekst napisany jest jeszcze innym charakterem pisma niż dwa poprzednie (pismo nr 3). W tekście występuje kilka notatek autora charakteru pisma nr 1, który przepisał pierwsze trzy części Rękopisu. Takie notatki są na s. 239, 246, 248, 249 i 284. Językiem tej części jest łacina. Wszystkie strony są zachowane, tekst jest czytelny. Fromat arkuszy *in folio*, 21x35 cm. Materiałem pismienniczym jest papier. W części tej występują trzy typy filigranów.

Typ 14.

Typ 14. (s. 255, 257, 259, 263, 271, 329, 333, 335, 345, 347, 355, 359, 367, 397, 411, 419, 421, 449, 459, 463) – strzała skierowana do góry, przecięta dwiema poprzecznymi liniami w ozdobnym obramowaniu. Typ ten podobny jest do numeru 1984 z pracy Lauceviciusa, który odnosi go do 1681 roku[22].

Typ 15. (s. 287, 295, 299, 303, 381, 423, 427, 471, 477, 485) – znak wodny nieustalonego typu, rysunek nie jest możliwy do interpretacji.

Typ 16. (s. 307, 309, 311, 313) – podkowa z dwoma krzyżami u góry i u dołu, w dekoracyjnym obramowaniu. W znanych mi zbiorach filigranów nie można odnaleźć żadnej analogii.

Tekst tej części napisany jest na pełnym formacie strony z obu boków arkusza. Kopista pozostawił duże odstępy w miejscach, gdzie niekiedy dopisywał swoje komentarze, stąd w tekście dużo niezapełnionych miejsc. W niektórych z nich zapisane są notatki autora charakteru pisma nr 1, o czym wsponiano wcześniej.

Treścią tej części są materiały dotyczące biografii książąt ruskich (w jego poczatku) oraz działaczy cerkiewnych wywodzących się spomiędzy bazylianów.

[22]E. Laucevicius, *Popierius*, s. 202; tenże, *Atlasas*, s. 260.

Tabela 5. Treść piątej części Rękopisu Lwa Kiszki

Nr kolejny	Strony	Osoby
1	s. 239-242	B. Olga seu Ołha is Sacro Babtismate Helena dicta
2	s. 243-246	B. Vladimiris is sacro postsonte dictus Basilius
3	s. 247-248	B. Borys in Babtismate appellatus Romanus
4	s. 248-249	B. Hlebus
5	s. 250	Sudzislaus filius Vladimiri
6	s. 250	Stossa filius Dawid Principis Czernichowiae
7	s. 250	Ihorus Vseuoldi Principis & Monarchae Kioweń
8	s. 251	Ruricus Mscislai Principis Rostowiae
9	s. 251	S. Praxedes […] Principiae Polociae
10	s. 253	S. Methodius Eppũs Morauiae Apostolus Russiae
11	s. 254	S. Cyrillus Fratres S. Methody
12	s. 255-256	Woyszełk seu Wolstynik
13	s. 257-259	SS. Tres Martyres Lithuaniae Antonius, Joannes & Eustachius
14	s. 263-275	Vita Baatis Patris Nostri Haelisaei Archimandritae & fundatoris Monastery Laurisowień
15	s. 279	S. Praxedis dicta Parasceue alias Tyrnoviensis
16	s. 279-281	S. Petrus ArchiEpiscopus Metropolita Kieviensis
17	s. 282-284	S. Alexius ArchiEpiscopus Metropolita Kiowien
18	s. 284	Chełmski pomianyk
19	s. 285	P. Meletius Kopystenski
20	s. 285	P. Herasimus Kulczycki
21	s. 285-286	P. Pauling Dembski
22	s. 286	P. Laurentiy Kossonicki
23	s. 286	P. Nicanor Kotarski
24	s. 287	P. Peruasiy Kostiłowski
25	s. 287	Pr. Syluester Małuja
26	s. 288	P. Demetriy Bondarowicz
27	s. 288	Pr. Justinus Obrycki
28	s. 289	Pr. Dionysius Chmielnicki
29	s. 289	Pr. Hilarion Bandzik
30	s. 289	Pr. Eugenius Kaminski
31	s. 290	P. Antonius Zawadzki
32	s. 290-291	Pr. Symeon Jackiewicz
33	s. 291	Pr. Josephus Grodzicki Archimandrita Połoceñ
34	s. 291-292	P. Josaphat Michniewicz. Archimandrita Supraslieñ

35	s. 292	P. Laurentius Kopaenski
36	s. 292	Pr. Stephanus Wołosowicz Archimandrita Smolenscensis
37	s. 293	Pr. Joannes Dubowicz Archimandrita Dermaneń
38	s. 293-294	Pr. Nicolaus Korsak Archimandrita Vilnensis
39	s. 294	P. Nicodemus Kozicki
40	s. 294	P. Antony Żałuski
41	s. 294	P. Thadaeus Zakrzewski Vilnensi
42	s. 294-295	P. Bartholomaeus Pruszkowski
43	s. 295	Pr. Laurentius Kosselew
44	s. 295	P. Raphael Truszeujcz
45	s. 295	P. Gedeon Horaim
46	s. 296	P. Jonas Procholski
47	s. 296	P. Titus
48	s. 296	P. Philaretus
49	s. 297	Pr. Benedictus Tyrawski
50	s. 297	Pr. Michael Skopec
51	s. 297-298	Pr. Theodosius Mokrzewski
52	s. 298	Pr. Raphael Malewicz
53	s. 298	Pr. Laurentius Mozolewski
54	s. 298-299	Pr. Macsrius Białostocki
55	s. 299	Pr. Laurentius Jhnatowicz
56	s. 299	Pr. Theophilus Szachiewicz
57	s. 299	Pr. Pamphylius Kozuchowski
58	s. 300	Pr. Josephus Plaszczynski
59	s. 300	Pr. Stephanus Horain Archimandrita Mieleien
60	s. 301	Pr. Philemon Sawicki Vilnensis
61	s. 301	Pr. Martinus Straszkiewicz
62	s. 301	Pr. Dominicus Podhayski
63	s. 302	Pr. Macarius Hermanowicz
64	s. 302	Pr. Michael Mironowicz
65	s. 302	Pr. Joannes Suszkiewicz
66	s. 303	Pr. Theophilius Matusewicz
67	s. 303	Pr. Pachomius Fiedorowicz
68	s. 303	Pr. Nicolaus Witunski
69	s. 304	Pr. Hipatius Stefanowicz
70	s. 304	Pr. Ambrosius Gimbulei Suprasliense
71	s. 305	Pr. Ephrem Mieczkowski
72	s. 305	Pr. Dominicus Samotyia

73	s. 305	Pr. Nicodemus Szybinski
74	s. 306	Pr. Hilarius Dziwo
75	s. 306	Pr. Dyonisius Pawłowicz
76	s. 306	Pr. Gregorius Jrycz
77	s. 306-307	Pr. Valerianus Konofolski
78	s. 307	Pr. Pheoctistus Gęgniwy
79	s. 307	Pr. Genadius Zuchowski
80	s. 307-308	Imię wytarte
81	s. 308	Pr. Mauritius Kwiatkowski
82	s. 308	Pr. Moyses Chaleza
83	s. 308	Pr. Zacharias Pjelski
84	s. 309	Pr. Cyriacus Vnichowski
85	s. 309	Pr. Hilarion Baranowicz
86	s. 309-310	Pr. Gerasimus Nikomanowicz
87	s. 310	Pr. Zosimus
88	s. 310	Pr. Andreas Bohusz
89	s. 311	Pr. Ananias Soroka
90	s. 311	Pr. Sebestianus Wysocki
91	s. 311	Pr. Benedictus Hackiewicz
92	s. 312	Pr. Macarius Lilikowski
93	s. 312	Pr. Gennadius Sopocko
94	s. 312	Pr. Timotheus Czereyski
95	s. 313	Pr. Alexander Skoldycki. Jest tylko nagłówek, tekstu brak. Dalej do s. 318 włącznie jest luka.
96	s. 319	Pr. Dyonisius Susło
97	s. 319	Pr. Alexander Lukowski
98	s. 320	Pr. Gedeon Własowicz
99	s. 320	Pr. Dionisius Pawłowicz
100	s. 320	Pr. Stephanus Mokiewicz
101	s. 321	Pr. Innocentius Dmitrowski
102	s. 321	Pr. Barnabas Ilkowski
103	s. 321	Pr. Alexius. Jest tylko nagłówek, tekstu brak.
104	s. 322	Helisaeus Welikonty
105	s. 322	Pr. Josephus Czapski
106	s. 322	Pr. Stephanus Kochanowicz
107	s. 322-323	P. Eugenius Miaczynski
108	s. 323	Pr. Longing Smolski
109	s. 323	Pr. Ephrem Jackiewicz

110	s. 323	Pr. Commentariy Dermaneñ. Jest tylko nagłówek, tekstu brak.
111	s. 324	Pr. Syluanus Kuncewicz Archimandrita Suprasliensis
112	s. 324	Pr. Josaphat Dubieniecki Archidrta Połoceñ
113	s. 324	Pr. Spiridon Wołosowicz
114	s. 324-325	Pr. Theophanes Bieda
115	s. 325	Pr. Clemens Krukowski
116	s. 326	Pr. Jsaias Ran
117	s. 326	Pr. Euthymius Puczko
118	s. 326	Pr. Tarasius Narbutowicz
119	s. 326-327	Pr. Benedictus Mokosiey Bakowiecki Archimandrita Zydyczynensis
120	s. 327	Hierotheus Przezmontowicz
121	s. 327	Pr. Joannes Kisiel
122	s. 327	Pr. Alexander Ambukowski
123	s. 327-328	P. Martiny Ponjatowski
124	s. 328	Pr. Ananias Sokołowski
125	s. 328	Pr. Samuel Ozierko
126	s. 328	Pr. Eustachiy Preszkowski Archimandrita Grodnensis
127	s. 328-329	Pr. Hermanus Hostiłowski
128	s. 329	Pr. Constantiny Witopolski
129	s. 329	Pr. Meletius Kiersnowski
130	s. 329	Pr. Michael Kopcewicz
131	s. 330	Pr. Joachimus Hostiłowski
132	s. 330	Pr. Stephanus Sakowicz
133	s. 330-331	Pr. Benedictus Terlecki
134	s. 331	Pr. Petrus Mimonski
135	s. 331	Pr. Blasiy Hutorowicz Archimandrita Smolenscensis
136	s. 332	Pr. Innocentius Terpiłowski Ex Vkraina Zaporosiensium
137	s. 332	Pr. Constantinus Hłasko Ex Palatinatu Połocensi Rusiae Albae
138	s. 332	Pr. Isaias Radowicz
139	s. 332-333	Pr. Thophanes Burzemski
140	s. 333	Pr. Philemon Porzecki
141	s. 333	Pr. Hilarion Skrazynski
142	s. 333-334	Pr. Adrianus Mozer Vueprouincialis bid S. Basily M. Ex Germania Cisalpina nomen & Originem duxit
143	s. 334	Pr. Jeremias Smotrycki
144	s. 334	Pr. Theoctistus Pianowski
145	s. 334-335	Pr. Moyses Ganecki
146	s. 335	Pr. Seraphion Bogdanowicz

147	s. 335	Pr. Matthaeus Karpelinis Patri Patria Dalmatja
148	s. 335	Pr. Vincentius Kossowicki
149	s. 335-336	Pr. Hieronymus Bogdanowicz
150	s. 336	Pr. Helias Brylinski
151	s. 336	Pr. Martinus Babinski Primum Incola Consulis Chełmensis
152	s. 336	Pr. Sebestianus Kaczynski
153	s. 336	Pr. Raphael Chociatowski Archimandrita Dubnensis
154	s. 337	Pr. Timothaeus Homolicki Białawicensis
155	s. 337	Pr. Theodorus Chocianowski Ex Alba Russia Orjundus
156	s. 337-338	Pr. Nicolaus Sachowski Bobruyscensis
157	s. 338	Pr. Joachimus Ohilewicz Minscensi abalatinata & urbe gloriose Patriciorum cum Gonore Orjundus
158	s. 338	Pr. Theophilius Chominski Eremitorum Supraslierise
159	s. 338-339	Pr. Helisaeus Jlkowski Słonimensis
160	s. 339	Pr. Paphnutius Kobylanski
161	s. 339	Pr. Dominicus Czosnok
162	s. 339-340	Pr. Josephus Sawicki Podgurza Originem
163	s. 340	Pr. Athanasius Balcerewicz
164	s. 340	Pr. Victor Czeracki
165	s. 340-341	Pr. Theophilus Buczkowski
166	s. 341	Pr. Jasaphat Puszewicki Suprasliensi ellimate satus
167	s. 341	Pr. Samuel Smogorzewski Pro Sudius Vołkouiensis Districtus
168	s. 341	Pr. Gregprius Bienkowski Archimandrita Czeruensis
169	s. 341-342	Pr. Nicolaus Stokaczewski
170	s. 342	Pr. Thomas Migowski Olim a Sercetis & notaries P. Leonis Kreuza
171	s. 342	Pr. Nicephorus Sożanski
172	s. 342	Pr. Theophanes Zydkiewicz
173	s. 342-343	Pr. Macariy Sakowicz
174	s. 343	Pr. Arsenius Lastowski Ex Districtu Oszmianensi in M. Ducatu Lithuaniae nobili
175	s. 343	Pr. Alexius Medycki
176	s. 343	Pr. Sophroniy Konstantynowicz
177	s. 343-344	Pr. Marcus Maluszycki
178	s. 344	Pr. Sylvester Brazys. Vilnensis Natjone ex Patriciorum genere
179	s. 344	Pr. Job. Zarzewski
180	s. 344	Pr. Alexander Kraskiewicz Hrubieszowiensis
181	s. 344-345	Pr. Chrystophorus Milenkiewicz
182	s. 345	P. Benedictus Pryhazewicz

183	s. 345	Pr. Josephus Rowinski
184	s. 345-346	Pr. Abraamius Kłoskiewicz Religionis Bitenij
185	s. 346	Pr. Raphael Sosnowski Chełmae Religio Statuti
186	s. 346	Pr. Leontiy Sokołowski Suprasli
187	s. 346-347	Pr. Matthaeus Huminski in Wołynia Ortus
188	s. 347	Pr. Atremius Skirmunt
189	s. 347	Pr. Michael Afanasowicz Chełmae monachum indutis
190	s. 347	Pr. Helisaeus Borodzicz Minscensi e civitate & Palatinatu Satus
191	s. 347-348	Pr. Alexander Nehrebecki
192	s. 348	Pr. Gennadius Mitkiewicz Archimandrita Dorohobysensis
193	s. 348	Pr. Josaphat Brazyc Vilnensis
194	s. 348-349	P. Benedicto Terlecki
195	s. 349-350	Pr. Jannes Zakrzewski
196	s. 350	Pr. Bonifacius Januszkowski
197	s. 350	Pr. Theodorus Knurowicz
198	s. 350-351	Pr. Jsaacius Szram
199	s. 351	Pr. Basilius Bathory Origine Silesita
200	s. 351	Pr. Ignatius Kaminski Ex Palatinatu Mscisłauiensi in Alba Rusia
201	s. 351-352	Pr. Jacoby Lipski
202	s. 352	Pr. Barfanuphtius Kobylnicki
203	s. 352	Pr. Pachomius Paszewski
204	s. 352	Pr. Cassianus Sobolewski
205	s. 353	Pr. Leo Afanasowicz
206	s. 353	Pr. Joannes Korzeniewski
207	s. 353	Pr. Josaphat Palauicini Italia Oriundus
208	s. 354	Ven. Pr. Pachomius Ohilewicz
209	s. 357-358	Don. Ignacyus Patriarcha Moschoviae
210	s. 358-359	Michael Rahoza Metropolita & Archieppus Kiouieñ Halicieñ
211	s. 359-361	Hipatius Pociey Metropolitanus Kieuieñ & Halicieñ
212	s. 361-363	Josephus Velaminus Rutski Metropolita Kiowieñ
213	s. 364	Raphael Korsak Metropolitanus Russiae uniuersae
214	s. 365	Cyrillus Terlecki Eppus Luceoviensis
215	s. 365-366	Gedeon Pzolnicki ArchiEppus Polocensis
216	s. 366	Leo Kreuza ArchiEppus Smolenscensis
217	s. 367	Fr. Laurenti[us] Alexandrowicz
218	s. 367	Fr. Isaias Doroszewicz
219	s. 367	Fr. Laurentius Zozulinski
220	s. 367	Fr. Antonius Kuzmicki

221	s. 367	Fr. Isaias Kimbar
222	s. 368	Fr. Leontius Woyna
223	s. 368	Fr. Ephrem Welikonty
224	s. 368	Fr. Nazarius Czapski
225	s. 368	Syluanus Krutous
226	s. 368	Fr. Methodius & Theophilius Taborowscÿ
227	s. 368	Fr. Antypas
228	s. 369	Fr. Vitalius Surowec
229	s. 369	Fr. Sabbas Samogita
230	s. 369	Fr. Sabbas Markiewicz
231	s. 369	Fr. Andreas Biedrzycki
232	s. 369	Fr. Mardarius Brylinski
233	s. 369-370	Fr. Gregorius Kotkowski
234	s. 370	Fr. Macarius Kunicki
235	s. 370	Fr. Daniel Plocinkowicz
236	s. 370	FFrr. Paphnutius & Josephus Krupeccyi
237	s. 370-371	Fr. Lucas Sobolewski
238	s. 371	Fr. Josephus Pozepnicki
239	s. 371	Fr. Josaphat Mogilnicki
240	s. 371	Fr. Euthimius Suprasliense
241	s. 371	Fr. Timotheus Hukał
242	s. 371	Fr. Hilarion Chodyka Diaconus Polocia in Alba Russia
243	s. 371-372	Fr. Marianus Polnowski
244	s. 372	Fr. Samuel Szeremett
245	s. 372	Fr. Adrianus Korsak
246	s. 372	Fr. Dyonisius Prima
247	s. 372	Fr. Theodosius Stefanowicz
248	s. 372	Fr. Philaretus Radkiewicz
249	s. 372-373	Fr. Bonauentura Boksza
250	s. 373	Fr. Raphael Badowski Minscensis
251	s. 373	Fr. Sebastianus Stabinski
252	s. 373	Fr. Dauid Szczehelewicz Bitheniensem
253	s. 373	Fr. Tobias Kurytowicz
254	s. 373-374	Fr. Job. Makarewicz
255	s. 374	Fr. Josephus Pikulicki
256	s. 374	Fr. Bessarion Kozlakowski
257	s. 374	Fr. Basilius Dobrzanski Ex Podolia
258	s. 374	Fr. Sigismundus Miehniewicz

259	s. 374	Fr. Josaphat Barszczewski
260	s. 375	Fr. Euthymius Mihuniewicz Ex Consule Nowogrodiensi
261	s. 375	Fr. Athanasius Sawicki Zyrouiensis
262	s. 375	Fr. Antonius Hrekowicki
263	s. 375	Fr. Adrianus Podbereski
264	s. 375	Fr. Adrianus Zembrzycki
265	s. 375	Fr. Sergius Malinowski
266	s. 376	Fr. Cornelius Omelanowicz
267	s. 376	Fr. Marcus Jachimowicz
268	s. 376	Fr. Clemens Bzeczycki
269	s. 376	Fr. Thimotheus Kodzinski
270	s. 376	Fr. Stephanus Warkowski
271	s. 377	Fr. Geruasius Złotarzewski
272	s. 377	Fr. Barnabas Korzan
273	s. 377	Fr. Sabbas Szołkowski
274	s. 377	Fr. Lazarus Skorodeyski
275	s. 377	Fr. Lazarus Vnifantowicz
276	s. 378	Fr. Simon Zdanowicz Vilnensi
277	s. 378	Fr. Matthaeus Zankiewicz Chełmensis
278	s. 378	Fr. Justinus Laniewski Vladimiriensis
279	s. 379	Nicolaus Nicephorus Losowski
280	s. 380	Athanasi[us] Furs Minscensis in Russia Nigra
281	s. 381	Josephus Mokosiey Bakowiecki Eppus Vladimir & Bresteñ
282	s. 381-382	Pahomius Oranski Woyna
283	s. 382-386	Athanasius Krupecki Eppus Premyslieñ & Samborieñ
284	s. 386-388	Antonius Sielaua Archi Eppus Poloceñ Metropolita Kiowieñ & totis Russiae
285	s. 388-389	Procopius Chmielewski Epp[us] Premysl: & Sambor. Archimandrita Dermaneñ & Dubneñ Administrator Ostrogieñ
286	s. 389-390	Andreas Kwasninski Złoty ArchiEpp[us] Smoleñ Eppus Pinsceñ & Turouieñ. Archimandrita Czercieñ
287	s. 391	Pr. Jgnacius Szycik
288	s. 391	Pr. Jnnocentius Stefanowicz Wargołowski
289	s. 391	Pr. Theophilactus Jabłonski
290	s. 391	Pr. Sergius Weszczynski
291	s. 392	Pr. Michael Welikonty Vilnensis
292	s. 392	Pr. Gabriel Kupalski Minscensis
293	s. 392	Pr. Alexius Protasewicz
294	s. 393	Pr. Daniel Ciszewicz

295	s. 393	Pr. Bonifacius Puczkowski
296	s. 393	Pr. Dyonisius Sosnowski
297	s. 393	Pr. Gerasimus Sackiewicz
298	s. 394	Pr. Alympius Jarmołowicz
299	s. 394	Pr. Anselmus Czyż
300	s. 394	Pr. Josaphat Klimowicz
301	s. 394-395	Pr. Jeremias Leskiewicz
302	s. 395	Pr. Valerianus Paczynski
303	s. 395	Pr. Samson Boreysza
304	s. 395	Pr. Stanislaus Raczkiewicz de Minscensi Palatinatu
305	s. 396	Pr. Josephus Salcewicz
306	s. 396	Pr. Arsenius Abramowicz
307	s. 396	Pr. Theodosius Puczkowski
308	s. 396-397	Pr. Hyacintus Szerkiewicz
309	s. 397	P. Symeon Kozioł
310	s. 397	Pr. Palamon Borewicz Kamenensis in Podelasia
311	s. 397	Pr. Polycarpus Birukiewicz
312	s. 398	Pr. Symeon Teodorowicz
313	s. 398	Pr. Sebestianus Kondachowski
314	s. 398	Pr. Gelasius Roryc
315	s. 398	Pr. Josaphat Ohurcewicz
316	s. 399	Pr. Jnnocentius Borysowicz
317	s. 399	Pr. Athanasius Pichowski
318	s. 399	Pr. Josephus Paszewski
319	s. 399	Pr. Ambrosius Drusowina
320	s. 400	Pr. Martinianus Bykowski
321	s. 400	Pr. Samuel Pilicowski
322	s. 401	Pr. Dyonisius Welikonty
323	s. 401	Pr. Benedictus Michniewicz
324	s. 401	Pr. Eustachius Wienczek
325	s. 402	Pr. Hippolitus Olisiewicz
326	s. 402	Pr. Sergius Wosinski
327	s. 402	Pr. Hieronymus Daszkiewicz
328	s. 402	Pr. Georgius Jarzembinski
329	s. 403	Pr. Damianus Ratnicki
330	s. 403	Pr. Seraphion Daszkiewicz
331	s. 403	Pr. Mauritius Dąbrowski
332	s. 404	Ven Pr. Stephanus Martyszkiewicz

333	s. 404	Pr. Marianus Jwanowicz
334	s. 404	Pr. Calixtus Zurawski
335	s. 405	Pr. Symeon Ohurcewicz
336	s. 405	Pr. Gabriel Zaleski
337	s. 405	Pr. Abraamius Boburkiewicz
338	s. 406	Pr. Thaddćus Artamouski
339	s. 406	Pr. Josaphat Minkiewicz
340	s. 406	Pr. Theodorus Szewerowski
341	s. 406	Pr. Jerotheus Kodrycki
342	s. 407	Pr. Joachimus Bidikowski
343	s. 407	Pr. Ludowicus Seruatowski
344	s. 407	Pr. Paulinus Tokarsewski
345	s. 407	P. Joachimus Turzanski
346	s. 407	Pr. Leontius Chodosowicz
347	s. 408	Pr. Jasaphat Tworowski
348	s. 408	P. Adrianus Kossakowski
349	s. 408	Pr. Pachomius Borowski
350	s. 409	Pr. Jgnacius Szybikowski
351	s. 409	Pr. Joannes Krupski
352	s. 409	Pr. Antonius Kiszczyc
353	s. 409	Pr. Demetrius Stykowski
354	s. 410	Pr. Athanasius Sidranski
355	s. 410	P. Nicolaus Lemikowski
356	s. 410	Pr. Petrus Kuzinski
357	s. 410	Pr. Josephus Hordeiewski
358	s. 410	Pr. Bartholomaeus Milnicki
359	s. 411	Pr. Jeremias Markiewicz
360	s. 411	Pr. Michael Procki
361	s. 412	Pr. Spiridon Sokołowski
362	s. 412	Pr. Syluester Teodorowicz
363	s. 413	Pr. Joel Podleski
364	s. 414	Pr. Symeon Cypryanowicz
365	s. 415	Pr. Jnnocentius Kirkowski
366	s. 416	Pr. Jsaias Welikonty
367	s. 416	Pr. Daniel Korytynski
368	s. 416	Pr. Joannes Kulesza
369	s. 417	Pr. Barlaam Jankiewicz
370	s. 417	Pr. Nathanael Janowicz

371	s. 417-418	P. Meletius Doroszkowski Abbas Grodnensis e[t] Leszczynensis Auditor Metropolitanus
372	s. 419-422	Dwa czyste arkusze.
373	s. 423	D. Cyprianus Zochowski Archi Epp[us] Metropolitan[us] Kioiueñ Halicień & Toti[s] Russiae
374	s. 425	Georgius Malejewski Archi Epp[us] Smoleñ & Seuerieñ
375	s. 426	D. Jnnocentius Winnicki Eppũs Premyslieñ Samborieñ & Camenece
376	s. 428	D. Antonius Lubicz Zołkiewski Pinscensis & Turouieñ Eppus, Archimandrita Ławrysowiensis
377	s. 431	Pr. Dorotheus Lecikowicz
378	s. 432	Pr. Maximus Turczynowicz
379	s. 432	Pr. Antonius Butkiewicz
380	s. 432	Pr. Antonius Hrekouicki
381	s. 432	Pr. Gennadius Chmielnicki
382	s. 433	Pr. Symeon Rupartowicz finck Superior Bresteñ
383	s. 434	P. Gelasi[us] Woyna
384	s. 434	P. Laurenti[us] Wołkowicz
385	s. 434	P. Alexi[us] Dubowicz
386	s. 435	Theophilus Olszanica Archimandrita Poloceñ
387	s. 435	Nathanael Łozowski Nominat[us] Zydyczyneñ
388	s. 436	Marianus Oranski Archimandrita Cobrineñ
389	s. 436	Nicephorus Zarzewski Archimandrita Dorohobusensis
390	s. 437	Theodosi[us] Borowik
391	s. 437	Philaret[us] Zawada
392	s. 437	Theophtistus Samotyia
393	s. 437	Philippus Borowik
394	s. 438	Zacharias Jlkowski
395	s. 438	Josaphat Bokiey
396	s. 439	Pr. Antonius Bucho
397	s. 439	Pr. Jsaias Archimandrita Czerejensis
398	s. 440	Pr. Paisius Sachowski
399	s. 441	Pr. Syluester Kotłuban
400	s. 441	Pr. Jerothćus Cis
401	s. 442	Pr. Michael Pstruh. Jest tylko imię, dalej do końca pusta strona.
402	s. 443-446	Dwa czyste arkusze.
403	s. 447	Joachim Morochowski Protothronius Eppũs Vladimirensis & Brestensis
404	s. 447	Misael Pstruch Archi Eppus Smolensceñ
405	s. 448	Gregorius Michałowicz Eppũs Pinscensis & Turouieñ

406	s. 448	Jeremias Poczapowski Eppus Luceoriensis
407	s. 449	Meletius Smotrzycki Jeropolitanus Eppũs. Jest tylko imię, dalej do końca pusta strona.
408	s. 450	Pusta strona.
409	s. 451	Athanasius Pakosta Eppũs Chełmensis & Bełzenses
410	s. 451	Paisius Sachowski Episcopus Pinscensis & Turowieñ
411	s. 452	B. Josaphat Kuncewicz Archi Epp[us] Polocensis. Jest tylko imię, dalej do końca pusta strona.
412	s. 453-454	Jeden czysty arkusz.
413	s. 455	Arsenius Andrzeiowski Eppus Chełmeñ & Bełzensis
414	s. 455	Dyonisius Zbiruyski Eppus Chełmensis & Bełzensis
415	s. 456	Paulus Owłuczymski Eppus Samborieñ
416	s. 458	Methodius Terlecki Eppus Chełmeñ & Bełzeñ
417	s. 461	Nathanael Sielecki Archi Eppus Połocensis Viteb: & Mscisłauieñ. Jest tylko imię, tekstu brak.
418	s. 461	Leontius Peczycki Eppus Pinsceñ e[t] Turouieñ. Jest tylko imię, tekstu brak.
419	s. 462	Jonas Hohol Eppus Pinsceñ & Turowieñ Archimandrita Kobryneñ Saluatoris. Jest tylko imię, dalej do końca pusta strona.
420	s. 463-470	Cztery czyste arkusze.
421	s. 471	Barlaamus Kozinski Nominat[us] Archi Eppus Smolensceñ Arcimandrita Minsceñ & Pustineñ
422	s. 472	Joannes Pociey Protothroni[us] Epp[us] Vladimirieñ & Bresteñ
423	s. 473	Antoni[us] Terlecki Epp[us] Premyslieñ & Samborieñ
424	s. 473	Alichael Pazkowski Archi Epp[us] Smoleñ Archimand. Kobrin.
425	s. 475	D. Gabriel Kolęda Metropolita Toti[s] Russić Kiouieñ & Halicieñ Poloceñ. Vitebsceñ. & Archi Epp[us] Supraslieñ Berescieñ Archdta
426	s. 477	D. Benedictus Pinski Protothron[us] Vladimirieñ Archm Kobriñ
427	s. 477-480	D. Jacob[us] Susza Eppũs Chełmeñ & Bełzeñ Archimand. Zydiczyñ
428	s. 481	Augustinus Łodziata Epp[us] Chełm. & Bełzeñ
429	s. 481	Joannes Małachowski Epp[us] Premyslieñ Nominat[us] Chełmeñ Archimandrita Zydyczyneñ & Leszczyn
430	s. 482	Metrophanes Drucki Sokolinski Archi Ep[us] Smoleñ Archimandr. Pustineñ Onufrieñ & Grodneñ
431	s. 483-485	D. Josaphat Hutorowicz Archi Eppus Smolenscensis Abbas Pustinensis & Onuphriensis
432	s. 486	Pusta strona.
433	s. 487-490	Dwa czyste arkusze.

Część szósta

Część szósta zawiera 138 arkuszy. Jej numeracja jest kontynuacją z poprzednich części (drugiej, trzeciej, czwartej i piątej). Wszystkie arkusze są ponumerowane, począwszy od s. 491, po stronę 767. Numery napisane są czarnym atramentem w górnym prawym rogu strony. Podobnie jak w części piątej, występuje także paralelna numeracja (utworzona w taki sam sposób).

Tabela 6. Numeracja szóstej części Rękopisu Lwa Kiszki

Kolejna numeracja	Równoległa numeracja	Kolejna numeracja	Równoległa numeracja	Kolejna numeracja	Równoległa numeracja
s. 491	s. 23	s. 581	s. 12	s. 668	s. 31
s. 499	s. 5	s. 592	s. 25	s. 680	s. 32
s. 509	s. 6	s. 604	s. 26	s. 692	s. 33
s. 533	s. 8	s. 616	s. 27	s. 704	s. 34
s. 545	s. 9	s. 632	s. 28	s. 728	s. 36
s. 557	s. 10	s. 644	s. 29	s. 740	s. 37
s. 569	s. 11	s. 656	s. 30	s. 756	s. 38

Tekst napisany jest tym samym charakterem pisma, co i tekst poprzedniej, piątej części (pismo nr 3). W tekście występują 93 wtręty, napisane charakterem pisma autora nr 1 (tego, który przepisał pierwsze trzy części Rękopisu). Wstawki te są na następujących stronach: 496, 497, 502, 505, 519, 523, 547, 549, 556, 558, 559, 562, 564, 573, 579, 584, 603, 608, 612-615, 619, 620, 625, 626, 628-631, 633, 634, 638, 642, 648, 653, 660, 668, 669, 672, 673, 676, 682, 683, 685, 686, 689, 690, 693, 696, 697, 699-701, 703, 706, 715-725, 728, 729, 731, 734, 735, 738-740, 743, 747, 748, 750, 752, 753, 755, 756, 758, 760-767. Na stronie 498 oraz 709 odciśniety jest exlibris Iwana Ławrowskiego.

Językiem tej części jest łacina. Strony 581-599 zostały uszkodzone w wyniku pożaru – tekst na nich zachował się tylko częściowo. Między arkuszami oznaczonymi obecnie stronami 584/585 i 586/587 istniejące niegdyś arkusze (razem 40) całkowicie spłonęły. Dlatego też nie weszły one do obecnej numeracji ciągłej, obejmującej części od drugiej do siódmej. Stąd wniosek, że obecna numeracja pojawiła się już po pożarze. Tekst na pozostałych arkuszach zachował się i jest dobry do odczytania. Format arkuszy *in folio*, 21x35 cm. Materiałem piśmienniczym jest papier. W tej części występują dwa typy filigranów.

Typ 17. (s. 535, 537, 543, 545, 547, 551, 559, 563, 567, 569, 571, 573, 581, 582, 588, 599, 602, 608, 611, 616, 618, 622, 628, 632, 636, 640, 646, 650, 654, 658, 660, 666 oraz 668) – dwa skrzydlate zwierzęta (psy?) stoją po obu stronach heraldycznej figury zwieńczonej koroną. Nie udało się znaleźć odpowiednika w znanych mi zbiorach filigranów.

Typ 18. (s. 670, 672, 682, 686, 690, 694, 706, 710, 714, 716, 718, 722, 730, 734, 744, 748, 752, 754, 758, 762, 766) – dwugłowy orzeł, zwieńczony koroną, z literą V na piersi.

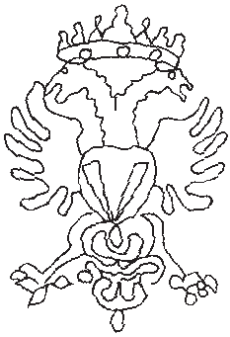

Typ 18.

Typ ten podobny jest do zaznaczonego w zbiorze wzorców filigranów Kamanina i Witwickiej pod numerem 682, który odnoszą oni do lat 1696-1698[23].

Tekst tej części zapełnia całą stronę z obu boków arkusza. Przepisujący pozostawił duże odstępy dla miejsc, gdzie niekiedy dopisywał swoje komentarze. W tekście jest dużo niezapełnionych miejsc. W wielu takich miejscach wpisane są notki autora charakteru pisma nr 1, o czym wspomniano już wcześniej.

Zgodnie z treścią, ta część Rękopisu jest zbiorem materiałów dotyczących historii Cerkwi według klucza rocznego, a niekiedy i tematycznego, artykułów. Zebrano w niej przedstawione poniżej materiały.

Tablica 7. Treść szóstej części Rękopisu Lwa Kiszki

Strona	**Rok bądź tematyczny nagłówek, z którym powiązane są wydarzenia, o których mowa na stronie**
s. 491	Początek nie ma nagłówka.
s. 496	In Russia Res e[t] Acta Turarum
s. 497	1516
s. 498	Pusta strona.
s. 499	1572
s. 503	1573
s. 505	1430, 1711
s. 506	1574
s. 515	1575
s. 520	1576
s. 524	1577
s. 534	1578
s. 537	1579
s. 540	1580
s. 544	1581
s. 548	1582
s. 550	1583
s. 557	1584
s. 560	1585
s. 563	1586

[23] І. Каманін, О. Вітвіцька, *Водяні знаки на папері українських документів XVI і XVII вв. (1566-1651)*, Київ 1923, s. 77, nr 682.

s. 565	1587
s. 574	Pusta strona.
s. 575	1588
s. 580	1589
s. 585	1590
	Między arkuszami oznaczonymi stronami 584/585 i 586/587 – 40 arkuszy spalonych – pozostały jedynie fragmenty.
s. 586	1604
s. 591	Pusta strona.
s. 592	1605
s. 598	1606
s. 604	1607
s. 609	Pusta strona.
s. 610	1608
s. 614	1600
s. 616	1610
s. 621	1611
s. 627	1612
s. 630	1613
s. 632	1614
s. 634	1615
s. 635	Pusta strona.
s. 636	1616
s. 639	Pusta strona.
s. 640	1617
s. 643	Pusta strona.
s. 644	1618
s. 649	Pusta strona.
s. 650	1619
s. 654	1620
s. 661	Pusta strona.
s. 662	1621
s. 670	1622
s. 674	1623
s. 677-679	Pusta strona.
s. 680	1624
s. 684	1625
s. 687	Pusta strona.

s. 688	1626	
s. 691	Pusta strona.	
s. 692	1627	
s. 694-695	Pusta strona.	
s. 696	1628	
s. 698	1629	
s. 702	1630	
s. 704	1631	
s. 707	Pusta strona.	
s. 708	1632	
s. 718	1633	
s. 722	1634	
s. 726	1635	
s. 730	1636	
s. 732	1637	
s. 736	1638	
s. 740	1639	
s. 741	Pusta strona.	
s. 742	1640	
s. 744	1641	
s. 749	Pusta strona.	
s. 750	1642	
s. 751	Pusta strona.	
s. 752	1643	
s. 754	1644	
s. 756	1645	
s. 757	Pusta strona.	
s. 758	1646	
s. 759	Pusta strona.	
s. 760	1647	
s. 762	1648	
s. 763	1649	
s. 764	1655	Wydarzenia z tych lat (s. 764-767) wpisał do Rękopisu autor pisma nr 1.
s. 766	1666	
s. 766	1687	
s. 767	1652	
s. 767	1654	

Część siódma

Część siódma kończy Rękopis. Zawiera ona 6 arkuszy, ponumerowanych od strony 768 do 779. W ten sposób numeracja ta jest zakończeniem całego jej ciągu, zaczętego w części drugiej i kontynuowanego do części siódmej. Numery postawione są w górnym prawym rogu strony, czarnym atramentem. Inna numeracja w tej części Rękopisu nie występuje.

Tekst napisany jest charakterem pisma, który dotychczas nie występował, dlatego oznaczamy go numerem 4 (pismo nr 4). Inne charaktery pisma w tej części nie występują. Jej językiem jest polski. Wszystkie strony zachowały się, tekst jest w pełni czytelny. Format arkuszy *in folio*, 21x35 cm. Materiałem piśmienniczym jest papier. W części tej występują dwa typy filigranów.

Typ 19.

Typ 19. (s. 768, 770 i 772) – Bogurodzica z dzieciątkiem w pełnej postaci w otoczeniu płomieni światła. Typ ten podobny jest do wzorca zaznaczonego w zbiorze filigranów Lauceviciusa pod numerem 2372, odnoszonym do lat 1774, 1776 i 1780[24].

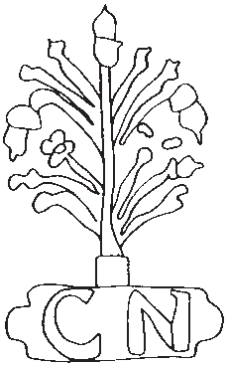

Typ 20.

Typ 20. (s. 774, 776 i 778) – litery „C" i „N" w horyzontalnym konturze pod stylizowanym wyobrażeniem bukietu kwiatów. Typ ten podobny jest do wzorca zaznaczonego w zbiorze filigranów Lauceviciusa pod numerem 2357, odnoszonym do lat 1765 i 1768[25].

Tekst tej części napisany jest na całej stronie po obu stronach arkusza. Wolne pola są niewielkie, przerw w tekście nie ma. Zgodnie z zwartością, treścią siódmej części Rękopisu jest dialog Ziemianina z Republikaninem, którzy kolejno wykładają swoje racje w 10 replikach, tak pierwszego, jak i drugiego. Ta część ma nazwę własną, co wskazuje, że jest skończonym tworem literatury polemicznej, zatytułowanym *Dyskurs statystyczny Ziemianina z Republikaninem o Interessie Ordynacyi Ostrogskiey*.

Podsumowując dokonany w tym artykule opis Rękopisu Lwa Kiszki, można stwierdzić, że jest on zbiorem kopii różnych tekstów, przeważnie o charakterze historycznym. Autorów tych kopii było czterech, zgodnie z wyróżnionymi charakterami pisma. Siedem części Rękopisu przepisano w różnym czasie i później połączono w jednej oprawie.

---

[24] E. Laucevicius, *Popierius*, s. 207; tenże, *Atlasas*, s. 312.
[25] Tenże, *Popierius*, s. 207; tenże, *Atlasas*, s. 308.

Najwcześniejsze są części piąta i szósta, kolejne: pierwsza, druga i trzecia. Można to wywnioskować z faktu, że w piątej i szóstej części obecna jest znaczna liczba notatek autora/kopisty pierwszych trzech części. Najpóźniej pojawiła się część siódma – po połowie XVIII wieku – podczas gdy wcześniejsze powstały na przełomie wieków XVII i XVIII. Świadczy to o przypadkowym jej włączeniu do zbioru wspomnianych wcześniej pięciu części Rękopisu. Najtrudniej dokonać identyikacji i umieszczenia chronologicznego części czwartej, ponieważ jedyny obecny w niej znak wodny nie został określony. Jednakże, na podstawie innego od pozostałych części formatu części czwartej, przypuszczać można, że także i ona trafiła do wspólnej oprawy przypadkowo.

Wychodząc z przedstawionego opisu struktury i treści Rekopisu, można stwierdzić, że przyjęta w historiografii jego identyfikacja jako rękopisu Lwa Kiszki, jest błędna. W najlepszym wypadku metropolicie unickiemu można przypisać autorstwo części napisanej przez jednego z czterech kopistów (czterech charakterów pisma).

Już po napisaniu artykułu miałem możność zaznajomienia się z wydaną niedawno monografią Ołeksija Tołoczki *История Российская Василия Татищева*, w której dosyć pobieżnie dotyka on problemu autorstwa Rękopisu Lwa Kiszki. Badacz ten, między innymi, uznaje pismo autora drugiej części Rękopisu – „Annales S. Nestoris" – za autograf metropolity Lwa Kiszki, niestety w żaden sposób nie argumentując swego przypuszczenia[26].

Jednakże, na ile można sądzić, w tym przypadku badawcza intuicja zawiodła O. Tołoczkę. Z porównania bowiem występujących w lwowskim Rękopisie czterech charakterów pisma z pismem zachowanego w Instytucie Historii RAN (Sankt Petersburg) autentycznego „Dziennika" metropolity Lwa Kiszki[*] wynika, że autorem pierwszej, drugiej i trzeciej części Rękopisu, a także autorem notatek w jego części piątej i szóstej, był sam Lew Kiszka[27].

Jest to wniosek bardzo istotny. Jednakże problem ostatecznej identyfikacji autorów Rękopisu oraz odtworzenie historii powstania tego zabytku kultury to kwestia odrębnych badań analitycznych.

---

[26] А. Толочко *„История Российская" Василия Татищева: источники и известия*, Москва–Киев 2005, s. 117.

[*] W tym miejscu chciałbym podziękować Panom Wołodymyrowi Ałeksandrowyczowi oraz Ihorowi Skoczylasowi za możliwość zaznajomienia się z odbitkami fragmentów przechowywanego w Sankt Petersburgu „Dziennika" Lwa Kiszki.

[27] Архив Санкт-Петербургского Института истории РАН, кол. 52, оп. 1, док. 50.

Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej

2005

Rok (3) 2005

Redakcja
Jerzy Kłoczowski
Andrzej Gil

IEŚW
Lublin 2005

Spis treści

Jerzy Kłoczowski, Andrzej Gil
Od Redakcji 7

Artykuły 9

Wołodymyr Ałeksandrowycz
„Rad będąc każdemu rzemieślnikowi". Zespół kontraktów monasteru żydyczyńskiego z rzemieślnikami z lat 1752-1769 10

Ołeksandr Baran
Rękopis Lwa Kiszki: struktura i treść źródła. Z dziejów bazyliańskiej historiografii przełomu XVII i XVIII wieku 23

Witold Bobryk
Problem posługi diakowskiej na terenie unickiej eparchii chełmskiej w XVIII wieku. 55

Mychajło Dowbyszczenko
Na rozdrożu religijnego wyboru: dramat rodziny Hulewiczów. Hulewiczowie w religijnych ruchach końca XVI – pierwszej połowy XVII wieku 65

Ołeh Duch
Sieć monasterów żeńskich eparchii lwowskiej i przemyskiej w XVII i XVIII wieku 88

Andrzej Gil
Pomianyk chełmski. Z dziejów zaginionego źródła do dziejów ziemi chełmskiej .101

Serhij Horin
Rzymskokatolickie zakony na Wołyniu w końcu XVI – pierwszej ćwierci XVII wieku w materiałach archiwalnych 113

Jarosław Isajewycz
Z dziejów parafialnych bractw cerkiewnych w metropolii kijowskiej od XVI do XX wieku 129

Tomasz Kempa
Recepcja unii brzeskiej na obszarze Wielkiego Księstwa Litewskiego i ziem ruskich Korony do połowy XVII wieku 141

Wałentyna Łoś
Zmiany administracyjno-terytorialnej organizacji Cerkwi unickiej na Prawobrzeżnej Ukrainie w końcu XVIII – pierwszej połowie XIX wieku . . .171

Andrij Pawłyszyn
Prawosławne monastery eparchii chełmskiej w latach 1668-1708 (na podstawie księgi święceń biskupa lwowskiego Józefa Szumlańskiego) 189

Paweł Sygowski
Z problematyki opieki kolatorskiej nad cerkwiami unickiej eparchii chełmskiej w XVIII wieku, na przykładzie murowanej cerkwi pw. św. Jana Ewangelisty we wsi Sztuń, w dekanacie lubomelskim (na podstawie akt z Archiwum Państwowego w Lublinie) 198

Łeonid Tymoszenko
Historiografia unii brzeskiej na przełomie stuleci: próba porównawczej recenzji monografii o. Borysa Gudziaka i Michaiła Dmitriewa 206

Walery Zema
Reformacja w Europie Środkowej i Wschodniej i herezja Feodosija Kosoja: sprostowanie mitu historiograficznego 222

Omówienia publikacji 239

Andrzej Gil
W kręgu nowych publikacji dotyczących historii i kultury Ukrainy 240

Kronika ▪ Publikacje ▪ Sprawozdania ▪ Życie naukowe. 251

Kronika Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej (lipiec 2004 – czerwiec 2005) . 252
Publikacje pracowników IEŚW 267
Publikacje IEŚW w 2005 roku 271
Sprawozdania 273
Życie naukowe 289

In Memoriam 305